

Nr 1551

Av herrar **Eliasson** i Sundborn och **Boo**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 169, angående försöksverksamhet med systematiserad decentraliserad universitetsutbildning.

(Lika lydande med motion nr 1334 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 169 framlägges förslag angående försöksverksamhet med systematiserad decentraliserad universitetsutbildning. Utbildningen, vilken skall omfatta första och andra avdelningarna av vissa utbildningslinjer vid filosofisk fakultet, föreslås förlagd till Luleå, Sundsvall och Östersund. Vi finner en decentralisering av den högre utbildningen angelägen och hälsar därför föreliggande förslag med tillfredsställelse.

Enligt vår mening bör dock försöksverksamheten få större omfattning än som föreslås i propositionen. Den akademiska utbildningen är för närvarande i hög grad centraliserad. Enligt föreliggande beräkningar är under innevarande läsår antalet närvarande studerande vid universitet och högskolor omkring 135 000. Ett starkt övervägande flertal av dessa är hänvisade till att studera i storstadsområdena.

Denna koncentration av den högre utbildningen är enligt vår mening mycket otillfredsställande. Stora utbildningsenheter måste undvikas. Den mycket stora enheten kan ge individen en känsla av främlingskap — bortsett från de direkta sociala kontakterna — i det att han upplever sig ingå i ett stort, av honom själv opåverkbart, mekaniskt fungerande system, framhåller 1968 års utbildningsutredning i betänkandet Mål för högre utbildning. Lokaliseringen av den högre utbildningen till storstadsområdena medför vidare att de där redan befintliga negativa effekterna av befolkningkoncentrationen accentueras. Bostadsbrist, trängsel i trafiken samt långa och påfrestande resor mellan skolan och hemmet är faktorer som kan få negativa verkningar på studieresultatet.

Mot denna bakgrund är en spridning av den högre utbildningen nödvändig. Utom att förutsättningarna för en god studiemiljö är bättre på mindre orter talar geografiska rättviseskäl för att ifrågavarande utbildning ges ökad spridning. En sådan verkar dessutom stimulerande på näringsliv och kulturliv i de regioner dit lokaliseringen sker.

Därför bör enligt vår mening försöksverksamheten med systematiserad decentraliserad universitetsutbildning komma till stånd i större utsträck-

ning än som föreslås i propositionen och utöver de i propositionen nämnda orterna bl. a. förläggas till Falun/Borlångeregionen.

Som motiv för en förläggning av försöksverksamhet till Kopparbergs län må bl. a. framhållas, att antalet elever i gymnasieutbildning per årsklass under senare år varit 1 000—1 200 och att det därför är angeläget att möjligheterna till högre utbildning förstärkes. Vidare må nämnas att akademisk utbildning bedrivs i Falun/Borlångeregionen samt att möjligheter synes föreligga att för genomförandet av försöksverksamhet i viss omfattning samverka med lärarhögskolan i Falun. Slutligen måste understrykas behovet av mera målmedvetna och kraftfulla lokaliseringspolitiska åtgärder för att hejda en ogynnsam befolkningsutveckling i länet. Ökade möjligheter till högre utbildning inom länet skulle utan tvivel vara av värde för strävandena att nå en mera gynnsam utveckling.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte vid sin behandling av proposition nr 169 i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala att försöksverksamhet med systematiserad decentraliserad universitetsutbildning bör bedrivas på ett större antal orter än vad i propositionen föreslagits samt att sådan försöksverksamhet bl. a. förlägges till Falun/Borlångeregionen.

Stockholm i november 1970

Lars Eliasson (cp)
i Sundborn

Karl Gust. H. Boo (cp)
